

NOTAT

København, den 9. januar 2007

BESKRIVELSE AF DET AFTALEMÆSSIGE GRUNDLAG OG RAMMEBETINGELSERNE FOR FORSVARSMINISTERIETS OVERTAGELSE AF ANSVARET FOR HAVMILJØFORURENINGSBEKÆMPELSE

Nærværende notat har til formål at beskrive de politisk aftalte rammebetingelser, der har været gældende for Forsvarsministeriets udvikling af havmiljøovervågningen og bekæmpelse af havmiljøberedskabet siden 1995.

Aftalen om forsvarets ordning 1995-99

- Ved aftalen om forsvarets ordning af 1995-1999 blev det aftalt, at der med virkning fra 1. januar 1996 skulle ske en trinvis overførsel af driftsansvaret for maritim miljøovervågning og maritim forureningsbekæmpelse fra Miljø- og Energiministeriet til Forsvarsministeriet.
- Forsvarsrammen blev som følge heraf fra 1996 forøget med 36 mio. kr. årligt (prisniveau 1996) ved overførsel af skibe og driftsansvaret herfor fra Miljø- og Energiministeriet til Forsvarsministeriet, ligesom det i øvrigt blev aftalt, at der skulle ydes kompensation efter hidtidige principper for forsvarets deltagelse i forureningsbekæmpelse og lignende ikke-militære opgaver.
- Ved overførslen af EU-meldecenter¹ 1. marts 1997 fra Miljø- og Energiministeriet til Forsvarsministeriet blev der ved et aktstykke overført i alt 3,2 mio. kroner yderligere fra Miljø- og Energiministeriet til Forsvarsministeriet for 1996.
- Ved overførslen af ansvaret for den havmiljømæssige flyovervågning fra Miljø- og Energiministeriet til Forsvarsministeriet blev forsvarsrammen fra 1. januar 1998 forøget med 10 mio. kroner (prisniveau 1998).

¹ I forbindelse med transport af farligt gods til og fra EU-havne var der etableret et meldesystem, som blev varetaget af et såkaldt "EU-meldecenter". Varetagelsen af denne opgave blev overflyttet fra Miljø- og Energiministeriet til Søværnets Operative Kommando.

- Ved kongelig resolution af 11. juni 1999 blev ressortansvaret for udøvende tiltag på havmiljøområdet med virkning fra 1. januar 2000 overført fra miljø- og energiministeren til forsvarsministeren - i overensstemmelse med aftalen om forswarets ordning 2000 – 2004, der blev indgået den 25. maj 1999.

Aftalen om forswarets ordning 2000-2004

- Ved aftalen om forswarets ordning af 2000-2004 blev det aftalt, at ressortansvaret for den statslige maritime miljøovervågning og håndhævelse samt den statslige maritime forureningsbekæmpelse til søs med virkning fra 1. januar 2000 blev overført fra Miljø- og Energiministeriet til Forsvarsministeriet.
- Forsvarsrammen blev som følge heraf fra 2000 forøget med i alt ca. 4,1 mio. kroner årligt (inklusive 2 årsværk med dertil knyttet lønsum).
- Indsatsen blev aftalt at skulle fortsætte på det i aftalen aktuelt besluttede niveau, og den maritime konkrete miljøbekæmpelseskapacitet blev aftalt til blandt andet at omfatte:
 - To beredskabsplagte miljødivisioner(i alt 6 enheder) i Korsør og København.
 - gennemførelse af 500 timers havmiljøovervågning årligt fløjet med forswarets jettfly.
 - nyanskaffelse af tre miljøbekæmpelsesmoduler til brug på skibe af Standard Flex 300-typen.
- Driftsudvidelser udover det således aftalte daværende niveau samt nyanskaffelser blev aftalt i givet fald at skulle finansieres ved en tilsvarende forøgelse af forsvarsrammen.

Aftale om forswarets ordning af 2005-2009

- Af aftalen om forswarets ordning af 2005-2009 fremgår det generelt om havmiljø, at en række nationale og internationale foranstaltninger mod forurening af havmiljøet og sikring af skibsfarten mod terror medfører et stadigt større tilsyn med og overvågning af den civile skibstrafik i danske farvande med deraf følgende større ressourceforbrug.
- Endvidere fremgår det, at det blev aftalt, at Marinehjemmeværnet blandt andet deltager i havmiljøberedskabet, og at der i den sammenhæng anskaffes miljømateriel til hjemmeværnets fartøjer for 20 mio. kr. i aftaleperioden.

Implementering af aftalen om forswarets ordning 2005 - 2009

Med den politiske aftale af 10. juni 2004 om forswarets ordning 2005 – 2009 bortfaldt de tidligere aftalte klausuler om, at indsatsen på havmiljøområdet skulle fortsætte på det aktuelle niveau og om, at

driftsudvidelser samt nyanskaffelser i givet fald skulle finansieres ved en forøgelse af den aftalte forsvarsramme.

På den baggrund udpegede Forsvarsministeriet i 2005 og 2006 havmiljøområdet til at være et særligt indsatsområde og tog i den forbindelse initiativ til, at der skulle udarbejdes en risikoanalyse for olie- og kemikalieforurening i danske farvande, og at der på baggrund af risikoanalysen skulle gennemføres en kapacitetsundersøgelse af det samlede havmiljøberedskab.

COWI A/S blev - på baggrund af en forudgående EU-udbudsprocedure i 2005 - i april 2006 anmodet om at forestå udarbejdelsen af risikoanalysen. Rapporten forelå ultimo marts måned 2007. Risikoanalysen er et væsentligt værktøj – både i forhold til den netop gennemførte kapacitetsundersøgelse, men også på længere sigt blandt andet til brug for fremtidig dimensionering af havmiljøforureningsberedskabet.

På baggrund af blandt andet risikoanalysen har Forsvarsministeriet i december 2007 færdiggjort kapacitetsanalysen, og et resume heraf er i december 2007 sendt til Rigsrevisionen og primo januar 2008 til såvel forligskredsen som Forsvarsudvalget og Miljø- og Planlægningsudvalget. Analysen udsendes i januar 2008 i eksternt høring og vil herefter blive forelagt partierne bag den politiske aftale om forsvarets ordning med henblik på drøftelse af rapportens vurderinger og anbefalinger m.v.

På baggrund af rapporten vil der blive udarbejdet forslag til initiativer, der dels på kort sigt vil kunne iværksættes inden for den nuværende aftaleperiode, dels på længere sigt kan indgå i en kommende aftale om forsvarets ordning efter 2009.